

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KOZGAZDASÁGI HETILAP.

<p>Megjelen vasárnaponkint. Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Felelős szerkesztő és laptulajdonos: DR. FRANCISZY LAJOS. Társzerkesztő: DR. KASZALA JÁNOS.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz. Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. :: Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fillér.</p>
---	---	--

Városok gúzsbakötése.

Nyitra, aug. 24.

Még csak az alapelveit ismerjük annak a törvénytervezetnek, melyet a kormány a városok közigazgatásáról kidolgozott, de annyit már ez az alapkeret is elárul, hogy a kormány nem törekszik korszerű reformra, nem azt a célt tűzte maga elé, hogy a városi közigazgatás érdekeit a modern élet igényeivel összhangba hozza, hanem első sorban arra törekszik, hogy a városok hatáskörére a mindenkorinak kormányának döntő befolyást biztosítson.

Egyik erős oldala volt eddig a városok önkormányzati jogkörének a községi választójog. Nem mondjuk, hogy ez minden hibától, minden ferdeségtől mentes, de mégis igazi autonómikus jog, mert módot nyújt a polgárságnak arra, hogy a képviselőtestületet a politikai hatalomtól függetlenül saját legjobb belátása és meggyőződése szerint megalakíthassa.

Olyan városok is, melyek az országgyűlési választások alatt a kormányhatalom nyomása alatt a politikai függetlenségnek semminő tanujelét sem adták, a joggyakorlat szabadságának legelemibb feltételé-

vel sem rendelkeztek, a községi választásoknál mégis teljes szabadsággal jártak el s azokat választották meg képviselőtestületi tagoknak, a kiket erre a megbízásra méltóknak tartottak.

A községi választói jognak ezt a szabadságát a jelenlegi kormány egy olyan szálkának tekinti hatalmi korlátlanúság után sóvárgó szemében, a mely gátolja látását és mozgását a községi leigazására kijelölt területeken.

Az új városi törvénytervezet kimondja, hogy *ugyanazok* válasszák a képviselőtestület tagjait, a kik az országgyűlési képviselőket.

Még akkor is, ha az új választójogi törvény a lehető legjobb volna, meg kellene fontolni, vajjon azonosítottassék-e az országgyűlési képviselőket választó polgárság a községi képviselőtestület választóival; egy és ugyanazon választójogi kellék adjon-e jogosultságot két különböző polgári jog gyakorlására?

Mert hogy különböző jogkörök állanak itt egymással szemben és semmikép sem lehet egyforma jogi mértékkel megmérni a községi és az országgyűlési választások feladatát,

az kétségtelen. Az országos közügyek szolgálata bizonyos politikai rátermettséget kíván s a ki ezzel bír, az az országgyűlésen a választóközönseget egészen jól képviselheti. A községi közügyek sikeres képviselete mindenek előtt meleg érdeklődést tesz szükségessé annak a szűkebb körnek az érdekei iránt, a melynek ügyei a helyhatósági szervezetek tanácskozásainak kizárólagos tárgyát képezik.

Nem tartozik a lehetetlenségek közé, sőt elég gyakori eset, hogy egy város választóközönseget, illetőleg annak többségét egyetlen egy szorosabb érdekszál sem köti a városhoz s az egész közösség egy ilyen város és egy ilyen választóközönség között abban áll, hogy a közönseget életkörülményei a városban való lakásra kényszerítik. Hogy az érdekközönsegek ilyen laza kapcsa mellett a választóközönség nem veszi valami nagyon szívére az illető város ügyeit és bajait s azért nem is mérlegeli azt, hogy a helyi viszonyok szempontjából kik volnának legalkalmasabbak a képviselőtestületi jogkör betöltésére, az már a dolog természetében rejlik.

Azért, ha még oly jó, még oly tökéletes volna is az országos választó-

A NYITRAMEGYEI SZEMLE TÁRCÁJA.

Amerikai házasság.

Írta: **Biró János.**

Egy barátomnak a házasságáról beszélgettünk és én hebe-hurgya merészséggel jószoltam meg, hogy nem lesznek együtt sokáig. Hasonló a hasonlóval lehet csak boldog, mondtam. Ha majd elmúlik az első hetek szerelmi mámorja, észre fogják venni azt a hasadékat, a mely közöttük tátong.

Javakorbéli és tekintélyes barátom nem válaszolt erre a kitérésre, néhány pernyi hallgatás után azonban egy kérdéssel fordult hozzám:

— Hallotta-e már valaha az én házasságom történetét?

Feszült érdeklődéssel fordultam feléje.

— Elmondom, csak arra kérem, hogy a nevem hallgassa el, ha megírja valamikor. Végre is az ember magának házasodik, ugye?

— Az apám azt szokta mondogatni, amint vidám poharazgatás közben felderült, hogy ha a hét vezér közül véletlenül az ő ösére jutott volna a választás, ma ő paran-

csolna a budai várban s mint egyetlen fia én lennék a trónörökös.

Akkoriban rettentő büszke voltam vezéri eredetemre. Holmi egyszerű, paraszti származású emberrel szóba se állottam. Mikor pedig az egyetemre kerültem, tanulás helyett akkor is a multak dicső emlékein élcsköttem. Különösen poharazás közben van erre alkalom. Anyám meghalt, amikor még kis fiú voltam, az apámat pedig azon a napon érte szívszélhűdés, amikor a birtokát — a régi nagynak a ronesait — árverezni akarták.

El is árverezték szépen. Néhány napra rá pedig az öreg ügyvédünk kétezer forintot nyomott a kezembe és kijelentette, hogy több nincs és nem lesz a számomra. S mindjárt azt a tanácsot is adta, hogy menjek ki Amerikába, mert otthon Magyarországon nem terem számomra babér.

Mit tudtam én akkor, hogy mi az az Amerika?

Mit tudtam én, hogy ez az az ország, ahol az ember igazán verejtékkel keresi a kenyerét?

Mosolygok ma is, ha akkori büszke énemre gondolok. „Csak egy néhány százezer dollárt fogok szerezni s azután megyek vissza”

— ezzel a szerény elhatározással tettem partra a lábamat. De azért a világot nem csináltam semmit. Pénzem volt egyelőre s adtam az urat továbbra is. Vártam a jó szerencsét ölbe tett kézzel. Hetek multak így el minden terv és szándék hiján.

Céltalan kószálás közben találkoztam valakivel.

A magas vasut lépcsőjén jött lefelé egy magas, karesú leány. Én a lépcső alján álltam és szakértő szemekkel nézegettem.

Ó is rám nézett és mosolygott.

— Ejnye, — mondtam magamban, hol láttam én ezt a esinos arcocskát. Mert, hogy láttam már valahol, az szent igaz. Minden lépése után biztosabbra vettem s már elhaladt mellettem, amikor egyszerre a homlokomra ütöttem:

— Hogyne ismerném. Hisz ez a Mari, a volt kisbéresünknek, Bárány Péternek a leánya, aki öt évvel ezelőtt jött ki Amerikába.

Utána siettem.

— Te vagy az Bárány Mari, mondtam neki, hát így szó nélkül elmennél az ember mellett?

Mari elvörösödött, azután elsápadt erre a megszólításra. Akadozva felelt:

jogi törvény, nem mutatkoznék célszerűnek ugyanazokra ruházni a községi választói jogot, a kik az országgyűlési képviselőket választják.

Pedig az új választójogi törvény, az t. i. melyet a munkapárt alkotott meg, nem csak nem jó, hanem éppen a városi önkormányzat szempontjából a lehető legrosszabb, mert módfelett megszorítja a függő elemek számát s első sorban olyanokét, a kiknek élethivatásuk és életkörülményeiknél fogva édes-kevések közük van a községi ügyekhez.

Az új választójogi törvény szerint az őstermelésben, iparban és kereskedelemben az önálló egyéneknek mindössze 69,2%-a kap szavazati jogot, míg az ugyanezen foglalkozásokban levő függő elemek 71, 80 sőt 97 százalékos arányban részesülnek ebben a jogban. Ebből nyilvánvaló, hogy ha a községi választói jogot ugyanazok fogják gyakorolni, a kik országos választói jogot nyertek, akkor a városok a mindenkori kormányhatalomnak lerázhatatlan igája alá kerülnek s városi önkormányzatról beszélni sem lesz lehetséges.

Nagyon helytelen és a városi autonómia szempontjából ugyancsak aggodalmas az új törvénytervezetnek az az intézkedése is, mely szerint a képviselőtestületi tagok felét a *legtöbb adófizető* sorából fogják választani. Ezzel a sokat kifogásolt virilis-intézmény még rosszabbá lesz, mint a minő eddig volt. Eddig évről-évre változott a virilisták jegyzéke az anyagi viszonyokban beállott változások szerint, most pedig ugyanaz a politikai hatalom fog befolyást gyakorolni a virilisták lajstromára, a mely a képviselőtestület másik felének a választását is egészen magához ragadta s a megválasztott virilis tagok addig fogják

gyakorolni jogaikat, a míg a választás időtartama le nem telik.

A virilis intézményt fenn lehetne tartani, de csak erkölcsi testületekre, vagy jogi személyekre vonatkozólag. Magán egyének virilistasága ma már nem illeszthető be a jogfejlesztés kereteibe.

Gúzsba kötni készül a kormány a városokat az új törvénytervezettel s ha a terve sikerül, akkor a városi önkormányzat csak a múlt emlékei közé fog tartozni.

Ünnep után. Szent István királyunk ünnepének fényét és melegét ma már csak a katolikus egyház tartja fenn.

A tőle telhető legnagyobb ünnepi dísz, pompát és fényt, a lelkeket megvilágosító és meggyújtó vallás-erkölcsi erőnek legjavát viszi a katolikus egyház, amint ezt az ez évi Szent István ünnepen is láttuk, az országos és nemzeti ünnep keretei közé. Az egyház ünneplése nélkül ez a nap olyan szürke, olyan élettelen volna, mint a minő pl. az 1848-iki törvények szentesítésének napja, április 11-ike.

S azzal, hogy a kath. egyház Szent István kultuszának fényét és melegét hűsögesen őrzi és fentartja, nem csak a keresztény hitnek tesz megbecsülhetetlen szolgálatot, hanem a nemzeti gondolatnak és a nemzeti érzésnek is.

Mindenütt, a hol Szent István királyunkat tisztelik, elevenen lüktet a nemzeti élet szíve; a hol pedig ez a tisztelet megfoglyatkozott, ott a nemzetköziség sötét árnyai kezdenek borongni nemzeti gondolataink és érzéseink helyén. Nem is lehet ez másképp, hiszen mindannak, amit Szent István király számunkra alkotott és időtlen-időig hátrahagyott, a legtisztább hazaszeretet volt a rúgója. Mert szerette országát, népét, nemzetét, azért akarta fennmaradását biztosítani s hogy ezt tehesse, a véges idők minden viharával dacoló alapra, a keresztény hitre és erkölcsre helyezte országának egész épületét.

Az igazi hazaszeretet útja ennél fogva csak egy célponthoz vezethet, a Szent István által megszerzett nemzeti alaphoz; viszont a hazafiatal irány, jöjjön az bármely oldalról, nem kereshet máshol érvényesülést, csak

azokon a tereken, a hol Szent István nagy művét, a keresztény magyar alapot ostromolják.

A magyar katolikus egyház hűsögesen hű ehhez a szent alaphoz s midőn évről-évre felmagasztalja Szent István királyunk ünnepét, a legtisztább hazaszeretet és nemzetszeretet dicsőséges zászlaját lobogtatja meg.

A gróf Nemes család Nyitra vármegyében.

Komját, aug. 20.

A nagynevű, dúsgazdag és sokszorosan milliomos főúr, néhai kaprióri báró *Wodianer* Albert hagyatékának egy része, a komjáti hitbizományi uradalom, alapító levele értelmében közvetlenül száll át gróf *Nemes* Jánosra, hazánk egyik legkiválóbb képzettségű főúrára és nagy gazdájára, kinek most már a keleti Erdélytől egész Nyitra vármegyéig több vármegyében fekszenek birtokai.

A komjáti hitbizományi uradalom 12.000 magyar hold. Kizárólag házi kezelésben, lehető belterjes üzemből, szép példát szolgáltatva az okszerű gazdálkodás híveinek s apostolainak, kik házi kezelési üzemvitellel, nemesak a birtokosnak szolgáltatnak be szép jövedelmet, de busás keresetet nyújtanak tömérdek munka alkalommal egész esztendőn át nemesak igen nagy számú eseléségnek, de messze vármegyék vándormunkásainak is. Nagy szociális és nemzetgazdasági érdekek nyernek az ily birtoktesteken kielégítést.

A komjáti hitbizományi uradalom négy nagyobb kerületre oszlik, az érsekújvár—nyitrai vasutvonal jobb és bal oldalán, s így a birtoktest egy része budapest—wieni fővonal közelében a Tardoskedd—Jattó határokat is érinti. Fekvése tehát Budapest és Wien egyforma közelségénél fogva termékei legjobb értékesítésére nyújt alkalmat. Felemlíthető továbbá, hogy a birtok egy részét a nagyarányú cukorgyár iparvágánya szeli át.

Igen kiterjedt cukorrépa művelése mellett érdemes felemlíteni ódógósi és komjáti szeszgyárait, mely utóbbi finomítóval van egybekötve. E szeszgyárak indokolják a kapásnővények burgonya, tengeri kiterjedt művelését, mely üzemeknek vetik meg alapját nagyszabású hizlalásának is.

A régi juh aklok kevés kivétellel szarvasmarha istállókká átalakítva. Az egykor nagy gyepterületeket gőzeke hasogatta fel. Közeli 800 hold rétterülete a Nyitra és Czétény vize között mürétté átalakítva, lankás domboldalain

— Amerikában vagyunk Zoltán úr, nem a császi pusztán. Itt mindegyik ember megadja az illő tiszteletet a másiknak.

Szittam egyet a fogamon. Nini, a béres Mari tisztességre tanít. De a lány esinos volt és én tréfára fogtam a dolgot.

— Ne haragudjon kedves Mari, mondtam neki szelíden. Nagyon örülök, hogy találkozunk. Látja, olyan egyedül vagyok ebben a nagy városban.

A tekintete megenyhült.

Én is egyedül vagyok, mondotta. Az apám is meghalt két évre rá, hogy kijöttünk. Azóta egy ismerős családnál lakom. A szüesőknél dolgozom. Mit dolgozik Zoltán úr?

— Hm, hogy én mit dolgozom? Hogy mivel foglalkozom? Tanulmányozok Marika. Tudja úgy nézegetem a dolgokat.

A kisbéresünk lánya, Bárány Mari zavarba hozott. Ilyet se látott még Magyarország. Azután megint ő beszélt. A munkájáról, a „forelady”-ról, a többi lányokról s mikorra hazavertünk a lakásához, már tudtam mindent felőle. Nagyon egyszerű, nagyon primitív lélek volt.

Mert nagy lábom éltem, a pénzem elfogyott s előbb az ékszereim, azután a ruháim kerültek zálogba egymás után. De azért még

mindig nem dolgoztam. — Gondoltam rá egyszerű-máskor: „Zoltán, bajok lesznek” — de a kellemetlen gondolatot mindig elhessegettem magamtól.

Mari észrevette rajtam a változást. A ruhám gyűrött volt, az arcom legtöbbször borotvátlan. Talán azt is sejtette, hogy gyakran fekszem le korgó gyomorral, mert egy este meghívott vacsorára a háziasszonyához.

Nem fogadtam el. S a visszautasításom olyan ostobán gőgös lehetett, hogy Mari sirva szaladt fel a lakásába. Másnap azután megpróbáltam állást keresni. Csak irodákban kérdezősködtem, de sehose volt rám szükség. Azt kérdezték: tud-e könyvvitelt, ért-e a kamatszámításhoz, — persze mindezekről halvány fogalmam se volt. Honnan is tudjon ilyesmit egy ezeréves család ivadéka?

Másnap reggel ismét indultam munkát keresni. Lementem a folyóhoz és ott azután fel is fogadtak zsákhordónak. Hűvös tavaszi eső szitált egész nap és én bőrig átázva, sajtó testtel, átkozódva hordtam a zsákot.

Másfél dollárt fizettek a munkámért.

Mikorra hazamentem, csak rázuhantam az ágyra. A tudóm sipolt, lázam volt, fekete karikák táncoltak a szemem előtt.

Másnap nem tudtam felkelni. Csak feküdtem az ágyon és magam elé meredve lázas álmokat szőttem hatalomról, gazdaságról, nemes uri kisasszonyokról. Majd megjelent előttem az anyám, s akkor hozzá menekültem. Jóságos válára hajtottam a fejemet és kínos panaszokat sóhajtoztam a fülébe.

Délután bejött a takarítónő, vizet adott inni és azt mondotta, hogy jó lesz orvosért küldeni. Talán nem is mondotta.

Mikor az este jött, már tüztengernek éreztem az ágyat. A fejem fájt a szétpattanásig s ha volt valami gondolatom, csak az volt, hogy jó lenne meghalni.

...Meghalni, meghalni, — ezt ismételtettem eserepes ajakkal.

És akkor megjött a Mari. Egyszerű asszonyoszive megsúgta neki, hogy szükségem van rá. Nem sirt nem jajveszékelt. Az ablakokat kinyitotta, a fejemre, mellemre hidegvizes ruhát tett és anyai biztatásokat súgott a fülembe:

— Jó lesz minden Zoltán úr! Csak ne gyötörje magát. Próbáljon elaludni.

Napok telhettek el, mert egyszer hajnal-tájban amikor felnyitottam a szememet, már jobban éreztem magam, csak nagyon gyenge voltam.

pedig legszebb szőlőkultúra diszlik. Három kerületében szépen fejlődő tejlési teljesítő képességben kiváló egyedeket is produkáló simenthali tehenészetek. Egy kerületében pedig gyönyörű mangalica tenyésztés hízalással egyesítve.

De nemcsak gazdaságilag Isten áldotta föld. Birtokosainak Komjátón főri kastélyuk van. Egykor Grassalkovich herceg vára volt ez, majd a Motesiczkyak tulajdona, báró Wodianer restauráltatta, most pedig hidvéghi gróf Nemes zászlaja leng rajta. A folyó kerek partja fűz, éger, kőris erdőkkel körülvéve. A hullámozó kalásztenger, rétek, lucerna táblák, tengeri mezők az apró vad ezreit rejtegetik magukban. A komjátói főri vadászatoknak nem egyszer kedves vendége uralkodó családunk magyar sarja József főherceg, s nemcsak főri, de közéleti nagyságaink is e vadászaton gyakran adtak egymásnak találkozót.

A közel napokban vonult be gróf Nemes János nejevel született gróf Csáky Natáliával és gyermekeikkel az új otthonukba.

A fogadtatást különösen meleggé tette a grófi család szívélyes megjelenése, közvetlensége s nagyrúri egyszerűsége, másrészt az az őszinte szeretet, lelkes öröm, tisztelet és hódolat, mellyel új földesurukat Komját község, környéke és az uradalom összes alkalmazottai körülvették.

Komját község virág- és lobogódszt öltött. Pompás diadalkapukon hazánk s Nyitra vármegye címere, színei lobogtak, majd az uradalmi tisztikar diadalkapuja a hidvéghi gróf Nemes és kőrösszegi és adorfáni gróf Csáky családok címereitől és színeitől ékeskedett.

A község határában az érsekújvári járás főszolgabírája dr. Csenkey Elemér, dr. Rácz István tb. főszolgabíró, Vladár Pál községi jegyző s a község előljárósága nagy sokaság élén üdvözölték a grófi párt. Az út mentén végig címeres lobogós fenyőgalvas oszlopok, a nagy munkaidő dacára az emberek sorfala. Kisgyermek, fehérruhás leánykák az óvoda előtt üdvözlő dalt énekelnek. A templom és iskola előtt Horváth József plébános, Lőrinczy főtanító vezetésével a magyar nyelvet már szépen beszélő születésre tótajkú ifjú sereg. A park útvonalán az uradalmi puszták eselődése, a kastély udvarán a gazdasági altisztek s a tisztikar élén rechenfelsi Gross Hugó uradalmi jószágfelügyelő. Gross Hugó beszédében kifejezést adott annak, hogy szeretett-l, hódolattal

fogadja az új földesurat és családját, felajánlja tisztikarának legodaadóbb, legbuzgóbb munkásságát, szívből kívánja, hogy az erdélyi nagynevű ősök méltó utóda gyökeret verjen e termékeny szép vármegye földjén, s családfája terebélyes tölgyként időtlen időig fejlődjék, virágozzék.

Meghatottan áll a grófi pár, a nemes szívóságáról közismert grófnő körül gyermekei László, Jella, János és a kis baba Vince.

A tisztikar hölgyei csokrokkal kedveskednek a grófi család tagjainak s együtt megtekinthetik a remek izléssel berendezett kastélyt.

S kiket a Mindenható a földi javak ily sokaságával elhalmozott, legszebb dícséretre legyen mondva — mégis kerülnek minden külső pompát, ragyogást; — lelkük mélyén rejtett honszeretet, hithű vallásosság, s spártai egyszerűségben nevelve gyermekeiket, kikre nemcsak földi kincseiket, de nemes lelkük legszebb erejéit átruházni fogják.

Ujdonságok.

Személyi hir. Dr. Csernoch János hercegprímás Budapestről, a hol a király születésnapján pontifikált és a Szent István napi körmenetet vezette, visszaérkezett székhelyére Esztergomba. A hercegprímás szeptember hónapban Nyitra megyében, a nyitravölgyi plébánián bérházi fog.

Uj kamarás. A király Thuróczy Károlyt, a vágsellyei járás főszolgabíráját es. és kir. kamarássá nevezte ki. — A járás közönsége a népszerű főbíró meglepetésben részesítette.

Kinevezés. A pozsonyi ítélőtábla elnöke dr. Knotek István ügyvédjelölt, nyitrai lakost ezen ítélőtábla területére díjas joggyakornokká nevezte ki. A pénzügyminiszter Michler Sándor zombori lakost ideiglenes minőségű pénzügyi számgyakornokká a nyitrai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte.

Ünnepeink. Folyó hó 18-án Ő Felsége a király születésnapján a nyitrai székesegyházban ünnepi istentisztelet volt, melyen a hatóságok fejei és a honvéd tisztikar is megjelentek. — Szent István király ünnepén a honvédség tisztikara csak néhány tagja által képviseltette magát, mert háziezredünk aznap elutazott a veszprémi megyei hadgyakorlatokra; a vármegye tisztviselő karából azonban Craus István főispán és dr. Gyürky Géza alispán vezetésével számosan jelentek meg. A várost dr. Thuróczy Tibor polgármester és több tisztviselő képviselte. Az ünnepi nagymisét

mindkét napon Jeszenszky Alajos prelátnak, püspöki helynök, pontifikálta, a Szent István napi predikációt Riszner Gyula karkáplán mondotta.

Az esztergomi főegyházmegye-ből. Neymon Károly tb. kanonok, a sz. Adalbert-intézet tagja felmentetett a nógrádpataki plébánia vezetése alól s helyébe Horváth Rezső nagyemőkei alesp.-plebános nevezetett ki plébánosnak. — Gálk János nagytapolesányi káplán alsókorompai plébános lett. — Bednárk József budapesti hitoktató ideiglenesen Nagyemőkére küldetett adminisztrátornak. — Jakabovits János özdögi plébános megbízott a nagyecetényi kerület esperesi teendőivel. — Porubszky Géza az ipolyvári főgimnázium tanára lett. — Urbán Pál felső-sipeki adminisztrátor Nagylapásra küldetett adminisztrátornak. — Ravasz István nagylapási adminisztrátor viszont Felsősipekre küldetett hasonló minőségben. — Dr. Part Iván visegrádi plébános szept. 1-ével nyugdíjaztatott s helyébe Monsberger Ferenc budaörsi káplán küldetett ideiglenes adminisztrátornak. — Herold Armin adminisztrátornak nevezetett ki Holicson. — Jedinák Tivadar vágdebrői esperes-plebános felmentetett a vágmagyarádi plébánia vezetése alól s helyébe Prokop Ferenc póstyéni káplán küldetett adminisztrátornak. — Prokop helyébe Garai József alsókorompai adminisztrátor küldetett. — Gáspár Pál és Viglás Lajos helyettes tanárokká nevezettek ki a nagyszombati főgimnáziumhoz. — Porubszky Béla szenicei káplán Nagytapolesányba, Eliás István ujmisés Szenicére, Kubicza Viktor Nagybjánára, Ciez János Vedrődre, Panik Antal Sasvárról Barstaszára, Malecz János Barstaszáról Sasvárra küldettek káplánoknak. — Unger Lajos ujmisés Alsókorompán lett káplán. A vallásalap kegyurasága alá tartozó suránykai plébániai javadalmat a vallás- és közoktatásügyi miniszter Avar István magasmajtényi adminisztrátornak adományozta.

Vármegyei közgyűlés. Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága csütörtökön f. hó 28-án rendkívüli közgyűlést tart, melynek napirendjén egy egész sor kormányleirat, lemondott és ujonnan kinevezett miniszterek bejelentései és bucsúiratai, fordul elő. De fontosabb ügyek is fel vannak véve a tárgysorozatba, mint pl. a vágsellyei vághid, több iskola és óvoda ügy. — Az állandó választmány f. hó 27-én d. e. 10 órakor ülésezik.

Eljegyzés. Dr. Kranitz Dezső m. kir. honvéd főhadnagy hadbíró eljegyezte Ozorai Maci úrhölgyet, dr. Ozorai József ügyvéd bájos leányát Ersekújvárról.

Minarovics Gyula jegyet váltott Furbás Irma úrhölgygel, Furbás Adolf káptalani erdőmester bájos leányával Szkaecányban.

Dr. Zamaróczy Zsigmond es. és kir. hadbíró százados, Zamaróczy Ádám treneséni kórházi gondnok fia eljegyezte Stitz Mici úrhölgyet, Stitz János pécsi vasúti felügyelő leányát.

Mari ott ült egy karosszékben az ágyam mellett, lehajlott fejjel. Virrasztás közben elnyomta az álom.

Sokáig néztem azt a halvány komoly arcot és kínos érzések fojtogattak.

Mi vagyok én ennek a leánynak, hogy így feláldozza magát érttem? Mit adjak neki ezért az önfeláldozásért, ezért az önzetlen hűségért?

Mikor megviradt még mindig ezen gondolkodtam, akkor is, amikor Mari sugárzó arcával örvendezett a gyógyulásomnak. Nem tudtam mit mondani neki.

Jött az orvos és kijelentette, hogy túl vagyok minden veszélyen.

— Köszönje az életét kedves feleségének, aki négy hónapig ápolta éjjel nappal...

Köszönjem a feleségemnek, mondta.

Mari elvörösödött a füle tövéig. Még hazudott is, hogy mellettem lehessen.

Keserű lett a szám íze.

Mari a feleségem?! Abszurdum még a gondolat is. Csak nem fogom feleségül venni a kisbéresünk lányát, Bárány Marit? Persze azért egy szót sem szoltam. Hanem mikor a doktor elment, küldtem volna haza.

— Most már jól vagyok Marika, köszönöm, hogy olyan önfeláldozóan ápolt.

Marinak sírásra állott a szája. Megértette, hogy elakarom küldeni.

Pedig az nem lehet, mert engem még ápolni kell napokig. Csirkelevest, befőttet kell ennem és így tovább, mondogatta.

Megadtam magamat a sorsnak, Marit pedig boldoggá tettem vele. S még napokig ott maradt nálam. Ejjelenként egy keskeny kanapén aludt felöltözve, hogy az első szóra felugorhasson és kiszolgálhasson.

Ezeken az éjteleken sokat voltam ébren és órákig hallgattam a Mari halk, egyenletes lélekzétvételét. S minden pihegése egy-egy új gondolatot keltett bennem. — Lélekben éveket éltem és éveket öregedtem ez alatt. Amikorra pedig az erő visszatért a tagjaimba, már más ember voltam egészen. Jobb, tisztességesebb ember, komoly elhatározásokkal, komoly életeállal.

Egy napfényes délelőtt felöltözököttem és azt mondtam Marinak, hogy együtt megyünk el. Szorongva nézett rám; ha nem szégyelte volna, bizonyosan sírva fakad.

— Hogy hová megyünk, Marikám? — mondtam neki szeretettel — és alázatos fejét megsimogattam:

— Megyünk a paphoz!

Ekkor aztán kitört belőle a sírás. Oda borult elém és elesüklő, boldog zokogással ölelte meg a lábamat. Ebben a perben kivilágosodott a lelkemben egészen, hogy nem én vagyok az, aki Marit felemelem magamhoz, hanem Mari az, aki nálamnál jobb és igazabb embert érdemelt volna.

Az ember sohasem tudhatja, hogyan jut el a boldogsághoz.

Sziporkák.

IDEGESSÉG.

- Iszonyatosan ideges vagyok.
- Vegyél be brómot!
- No és attól elutazik az anyósom?

LUXUS.

- A klinika orvosa a beteghez:
- Mi a baja?
 - Gyomortágulás.
 - Mi a foglalkozása?
 - Napidíjas vagyok.
 - Tyűh barátom! Akkor a maga baja nem betegség, hanem — luxus.

Hymen. *Justh* János orsz. képviselő, *Justh* Gyula és *Szitányi* Vilma fia folyó hó 23-án oltárhoz vezette *Baross* Katinkát, *Baross* Gyula orsz. képviselő leányát Rabón.

Plebánosi beiktatás. *Bucsek* Mátvás, temetvényi plebánost folyó hó 15-én iktatták be új javadalmába. A szünitig megtelt templomban 10 órakor vette kezdetét a szokásos szertartás, amelyet *Toller* vágszakállasi esperes végzett. Ezt követte szentbeszéd, utána nagymise, amelyet az új plebános fényes papi segédlettel mondott. Délben diszlakoma volt, amelyen résztvett a község intelligenciája, sok szerencsekívánattal elhalmozván a fiatal és munkakedvelő papot új működéséhez. A tósztok sorát a királyra és hercegprimásra mondott felköszöntő nyitotta meg. A társaság sokáig maradt együtt kedélyes hangulatban.

Árvíz. Az ország több részében pusztító árvíz a múlt héten a Vág- és Nyitra-völgybe is áztudította romboló erejét. A Vág már f. hó 16-án dagadni kezdett a vasárnapi esőzés pedig a folyó vizét úgy megduzzasztotta, hogy az alacsonyabb fekvésű helyeken kiesapott medréből s elöntötte a tencsén-megyei Felsőszernye és a szomszédos községek határait. Tencsénen alul is Melsicz község határában több mint 600 keresztet ragadott magával a piszkos ár. Tencséntől Pöstyénig nincs átkelés a Vágon, a száguldó folyam elsodorta a kompokat. A bajt még a hatóság túlbuzgó intézkedése is növelte, mert Temetvény és Somszeg között elzáratta a kompot. Ha nem engedélyezi a hatóság az átkelést Temetvény és Somszeg között, 5 község kiszagdái és kereskedelme a tönk szélére jutnak. Legtöbbet szenvedett Vágszerdahely község, ahol több ház romba dőlt, a lakosság az éjeleket virrasztva tölti. Több napi megfeszített munka után sikerült a nagy tömeg vizet pusztító munkájában feltartóztatni.

A Nyitra folyó múlt kedden kezdett áradni s másnap már a folyam mentén levő szántóföldek és rétek víz alatt voltak. Nyitra város körül a rétek a nagy tavaszi áradásokhoz hasonlóan tengernyi vízzel voltak elöntve.

Vághesztéről jelentik: Csak most tekinthető át az a rombolás, amit a rettenetes esőzések okoztak. Mariko községben az árvíz sok hidat szétrombolt és a vetéseket majdnem teljesen tönkre tette. Egy marikói cigány vízbeült. A kosárfalvai völgyben két ember vesztette életét. A kár ebben a járásban körülbelül 200,000 korona.

Pöstyénből írják: A belügyminiszter gróf *Erdődy* Imrénéhez, aki Pöstyén fürdőn az árvíz-károsultak javára mintegy 6000 koronát gyűjtött, mely összeget úgyszólván kizárólag a fürdő vendégei adták össze, köszönő levelet intézett.

Szerzetesrendi áthelyezések. P. *Riesz* Ferenc a nagyszombati jézusársági ház főnöke Kaloesára helyeztetett át. Helyét P. *Somogyi* Jenő a budapesti ház főnöke foglalta el. Áthelyeztettek továbbá P. *Erdőssy* Károly Innsbruckba, P. *Tamási* János Pozsonyba és P. *Gramantik* Lőrinc Tarnopolba.

Papi lelkigyakorlatok. Folyó hó 25-én kezdődnek a nyitraegyházmegyei lelkész-kedő papság lelkigyakorlati Nyitrán a nagyobb papnevelő intézetben. A lelkigyakorlatokra az egyházmegye minden részéből számosan jelentkeztek.

Adomány. *Beligradianu* a biacesefalusi uradalom új birtokosa az árvíz-károsultak részére 1000 koronát küldött Tencsén vármegye főispánjához.

A király születésnapja Pöstyénben. Pöstyén fürdőn a régi szokáshoz híven ünnepelték ő felsége születésnapját. Az egész fürdőhely gazdag lobogódszít öltött. A hivatalos istentisztelet 10 órakor kezdődött, amelyen megjelentek *Machovich* János főszolgabíró vezetése alatt az összes hatóságok és hivatalok képviselői; *Nikors* ezredes állomás parancsnokkal az élén a cs. és kir. katonai gyógyházban elhelyezett tisztok és az összes itt állomásozó katonák; továbbá gróf *Erdődy* Imre kegyúr, s számos előkelő fűrdővendég. Az ünnepi nagymisét és Te Deumot *Huck* György igali esperes-plebános celebrálta díszes assistencia mellett. Dél előtt hangverseny volt a parkban, amely tisztán hazafias zeneszámok előadásából állott. Este diszlakoma a Royal szállóban, amely alatt dr. *Fodor* Kálmán orsz. képviselő felköszöntőt mondott a királyra. A lelkes beszéd hatása alatt a jelenlevő kül- és belföldi vendégek percekig éljenztek a királyt.

Panamino. Lapunk múlt számában ilyen cím alatt megjelent cikkünkhöz a község köréből a következő hozzászólást vettük:

Egy kir. tanfelügyelő személyi tekintetből a megyei tanítóegyesület és a kir. tanfelügyelőség meglévő hivatalos tanügyi lapjától a hivatalos jellegűt megvonta s ugyanakkor egy pártpolitikai szempontok szerint igazodó heti újságnak már ismertett „Értesítés”-ével oly fényes anyagi kedvezményeket biztosított, melyek messze elhagyják azt a keretet, amit egy vidéki heti újság rendszeren elérhet.

A kir. tanfelügyelő 200 s egynéhány állami és községi jellegű iskolának meghagyja, hogy 16 koronájával fizessen elő — ne csak a lap tanügyi mellékletére, hanem az egész újságra s minthogy a megyében 400-nál több különféle jellegű iskola van, amelyek mind-egyikéhez elküldte rendeletét, körülbelül 250-300 olyan iskolát vehetünk számításba, ahol a hivatalossá előléptetett munkapárti hetilapra muszáj 16 koronájával elő fognak fizetni.

A panamino ime így bontakozik ki előtünk, amit még világosabbá tesz egy kis hozzávetőleges számtani alpművelet, mely szerint 300 új előfizető 16 k.-val behoz 4800 k.-t, melyből a melléklet vezetőjének havi 100 k. gázsiját leszámítva tisztán marad valakinek 3600 koronája. Ki nem érti meg most már ezek után azt, hogy miért fűzött minden számában néhány sort és hasábot az élelmes szerkesztő a kir. tanfelügyelő nevének aranyához, mikor ezt a munkáját az iskolás gyermekek szülőinek zsebeiből kisajtolta 50 fillérek alakjában 3600 korona erejéig honorálják. — Bölcsnek a kevés is elég.

Házi ezredünk őszi csapatgyakorlati. A nyitrai 14-ik honvédegyezred e hó 20-án indult el Nyitráról a dunántúli hadgyakorlatokra. Augusztus hó 23-tól 26-ig ezredgyakorlatokat tart Ugod község mellett. Augusztus 27. és 28-án Tapoleafő és Ugod mellett résztvett a hadtestgyakorlatokban, 29-én pedig Pápa környékén a gyalogság és tüzérség együttes harcélvészetiében. Szeptember 1-étől 5-éig az ezred Veszprém, Deveser és Kisbér mellett gyakorlatozik. A másodéves leghétség és a tartalékosok 7-én szerelnek le. — A nyitrai 3-ik honvédtábori ágyúezred a 9. sz. kassai és a 16. sz. besztercebányai honvédegyezredek mellé van beosztva.

Művészestély árvíz-károsultak javára. Tencséntelepi fürdő igazgatósága az árvíz-károsultak javára folyó hó 9-én nagyszabású művészestélyt rendezett, melyen *Szép-házy* Erzsé k. a. hegedűjátéka kellett zajos tetszést. A közönség sorában ott voltak Szalavszky Gyula főispán, báró Jósika Samu v. b. t. t. a főrendiház alelnöke, Papp Antal ungvári püspök, gróf Bissinger Ernő, Rudnay István alispán, dr. Arányi Zsigmond kir. tanácsos stb. Az estély bevétele és a felülfizetések a humanus cél javára tekintélyes összeget eredményeztek.

A F. M. K. E. XXXI. közgyűlése. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület szeptember 8-án *Pöstyén* nagyközségben tartja meg XXXI. évi közgyűlését. *Craus* István, Nyitra vármegye főispánjának elnökléte alatt. A közgyűlés napirendje a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére három egyesületi tag megválasztása.
3. *Baross* Jusztin alelnök elhalálása következtében az új alelnök megválasztása.
4. Az elnökség 1912—1913. évi jelentése és az igazgató választmány kapcsolatos határozati javaslatai.
5. Az egyesület 1912. évi összárszámadása és a vonatkozó törvényszerű fölmentvény megszavazása.
6. Az egyesület 1914. évi összköltségvetésének megállapítása.
7. Az 1914. évi közgyűlés helyének meghatározása.
8. Indítványok, a melyek az alapszabályok 16. §-a értelmében az elnökséghez szabályszerű időben beérkeztek.

A F. M. K. E. elnöksége fölkéri az egyesület tagjait, a kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, hogy azt a központi főtájkári hivatalban (Nyitra) bejelenteni sziveskedjenek.

Nyugdíjaztatási kérvény. Szakolca város képviselőtestülete f. hó 18-án tárgyalta *Nagy* Sándor rendőrkapitány nyugdíjazási kérvényét. A nyugdíjválasztmány előterjesztése

alapján a tanács pártolólág terjesztette a közgyűlés elé a rendőrkapitány kérvényét, mely betegsége s a közel jövőben elérendő törvényes életkorra való tekintetből kéri a nyugdíjazást. A képviselőtestület a rendőrkapitány kérését a város anyagi állapotára való hivatkozással nem teljesítette s az ügy hirszerint a közigazgatási bizottság elé kerül.

A német katolikus nagygyűlésen vasárnap este volt a megnyitó ülés, melyen a magyarok részéről *Giesswein* Sándor dr. orsz. képvis. prelátus kanonok, *Zsembery* István és *Hindy* Zoltán az Országos Katolikus Szövetség ügyvivő alelnöke és igazgatója, *Túri* Béla az Alkotmány szerkesztője, *Ernst* Sándor a kat. Népszövetség vezérigazgatója, *Frühwirth* József és *Siposs* István titkárok vettek részt. A magyar katolikusok üdvözlését *Giesswein* Sándor nagyszabású beszédben tolmácsolta.

Belépés szerzetesrendbe. Dr. *Pfeiffer* Miklós nyitraegyházmegyei áldozópap, a ki eddig a freiburgi kath. egyetemen a hittudományokat hallgatta, saját kérésére elbocsátatott az egyházmegye kötelékéből és Szt. Domonkos rendjébe lépett be.

Halálozás. Özv. *Stár* Jánosné szül. *Draskóczy* Amália, dr. *Stár* Károly tencsényi ügyvéd édesanyja Tencsénben 78 éves korában elhunyt.

Uj választás a munkásbiztosítóban. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy a nyitrai kerületi munkásbiztosító pénztár közgyűlési kiküldötteinek választását az Allami Munkásbiztosító Hivatal megsemmisítette. A pénztár igazgatósága az új választást f. évi október hó 5-ére tűzte ki. A szavazás Nyitrán a tűzoltólaktanyában, Érsekújvárott a r. kath. elemi iskolában, Nagysurányban és Vágszalán a községházán történik. A nyitrai szavazatszedő bizottságot a következőképp állították össze: Elnök *Boxhorn* Vilmos. Munkaadó tagok: *Steffkovics* Lajos, *Rotter* Leo; munkaadó póttagok: *Rau* Gyula, *Pollák* Mór. Biztosított tagok: *Urbanek* József, *Szlanies* Lajos; biztosított póttagok: *Lehr* Lipót, *Kalkusz* István. Jegyzőkönyvvezetők: *Lisztig* Benő és *Knotek* Lajos. — Jellemző, hogy a pénztár vezetősége a választásra vonatkozó hirdetményt egy olyan nyitrai lapban tette közzé, melyet iparosok egyáltalán nem olvasnak.

Iskolai értesítő. X. A *nagytapolesányi* állami polgári fiú- és leányiskola Értesítője. — Közli *Dvorzacek* János igazgató.

Az intézet a múlt tanévben töltötte be fennállásának első évtizedét. Ebből az alkalomból az Értesítő, mely *Hollady* Jenő volt nagytapolesányi plebános és *Váray* József járásbíró nekrológiájával kezdődik, visszaillesztást vet a lefolyt tíz év történetére. Az első évtized, (1903-1913) cím alatt időbeli sorrendben csoportosítva találjuk mindazokat az adatokat melyek az iskola életében történt változásokra és főbb mozzanatokra vonatkoznak.

Az iskolát 146 fiú- és 134 leánytanuló látogatta, 7 férfi és 5 női tanító vezetése alatt. Helytelen, hogy a hitoktatókat az Értesítő nem számítja a tanítói testülethez, holott a hittan ép olyan rendes tantárgy, mint a többi. — A taneredmény kielégítő.

Kiutasított orvos. *Halek* István zsolnai orvost a határrendőrség nemzetiségi üzemek miatt mint veszedelmes idegent Magyarországról kiutasította.

Tűz. E hó 21-én délelőtt 11 óra tájban a Városház-tér 9. számú ház padlásán ismeretlen okból tűz támadt. *Kubányi* István droguistának a padlásán felhalmozott gyógyfű árú törmeléke lángba borult. A tűzoltóság még idejekorán érkezett a helyszínre és a tüzet, mielőtt a tetőzetre átterjedt volna, lokalizálta. A kár mintegy 40 korona.

Hurokra került vigéc. Még 1911-ben történt, hogy Blédi Mór úgynök *Antmann* Adolf órást és ékszerészt 200 korona erejéig megkárosította. Az úgynöknek a család elkövetése után nyoma veszett. A nyitrai kir. törvényszék 1912. év tavasza óta körözött. Blédi Mór azóta állítólag külföldön tartózkodott különböző álnévek alatt. E héten azonban hogy, hogy nem, Nyitrára vetődött, természetesen vesztére. A rendőrök a „Rendőri Közlöny”-ben közzétett köröző hirdetményben foglalt személyleírás alapján felismerték és e hó 22-én letartóztatták.

Szabóipari tanfolyam. A nyitrai iparos továbbképző tanfolyamának szabóipari tanfolyamán vasárnap délelőtt tartott meg a záró vizsga a ker. munkásegylet helyiségében. A tanfolyam a kereskedelmi kormány által tartatik fenn és a budapesti m. kir. technológiai iparmúzeum központi igazgatása és Gyulai Mihály városi mérnök helyi vezetése alatt áll. A vizsgához a központból Bálint Menyhért szakellenőr jelent meg; a városi hatóságot Dr. Horváth Ernő tanácsnok képviselte, jelen volt Kram Antal kir. iparfelügyelő, a nyitrai ipartestület részéről több szakiparos és vendég. A tanfolyamnak 23 hallgatója volt, akik részint szóbeli előadásokkal, részint pedig rajzokkal mutatták be jó előmenetelüket. A tanfolyamon csak segédek és mesterek vehettek részt, akiknek tehát módjukban van a szerzett tudást és képességet gyakorlatilag hasznosítani. A vizsga befejeztével a tanfolyamon részt vett szabóiparosok megköszönték Hajas Imre vándormesterek buzgalmát és fáradozását.

Ápoló nővérek anyaháza. A vöröskereszt kórház két ápolónője Anna és Katalin nővérek, a kiket széleskörű vidéken ismernek és a kik eddig a Szent Vincéről nevezett irg. nővérek között voltak, most külön anyaházban laknak Rákospalotán, a hol saját tartományi főnökségük is van. A nővérek nemrég Moesonokon tartózkodtak, a hol több napon át gróf Batthyány Vilmos püspök urat ápolták legutóbbi betegsége alatt.

Városi költségvetés. Szakolea város tanácsa e napokban adta közzé az 1914. évre szóló házi pénztári költségelirányzatot. Az előirányzat szerint a rendes és rendkívüli bevételek 1914-ben 20085443 k.-t, a rendes és rendkívüli kiadások 22128490 k.-t tesznek ki, s így a hiány 2043047 k. E hiányt az előirányzat az összes, 4694512 k. állami egyenes adónak 35%-os közs. pótlékával, a szállókért fizetett 3936 k. földadónak 614% s a mezőkért fizetett 2153836 k. földadónak 74%-nyi pótlékával szándékozik fedezni. A bevételek legnagyobb tételei: az erdőjövedelem 49026 k., a földhasznóbér 34568 k., a rétekért 29354 k., a gőztéglagyár építési kölcsönének évi részletfizetése 10500 k., legelőjövedelem 7399 k., ital- és fogyasztási adó 7400 k., áll. közg. hozzájárulás 18500 k. — A kiadások rovatában legnagyobb tétel a tisztviselők járandósága: 4608312 k. Utána következnek a szennyvíz-törvény adói: 2038342 k., a rendőrök és szolgák bére 7930 k., a mezői és szállók-és szőlők 4000, nyugdíjak és végkielégítések 3640, az erdőművelési és tarolási költségek 17320, az állami adó 10508, a gazdasági költségek 8738 k.-t tesznek ki. Világításra 3345, burkolásra 853, utakra és hidakra 2122, esatornákra és vizigátaakra 5410, közutak fenntartására 609, tűzoltói célokra 597, egészségügyiekre 760 k. van előirányozva. Iskolai célokra kb. 28000 k. van szánva. Ebből a főgimnázium kap 13636, az áll. el. iskola 6000, a felső leány- és ipariskola 3930, a kisdudóvó 1638 k.-t s az isk. általánosok összege 406 k. Beteg- és szegények ellátására és ápolására 2987 k.-t szánják. Az előirányzat tételei a törvényhatóságilag jóváhagyott 1913-ikival szemben kevés eltérést mutatnak. A bevételi tételek közül a földhasznóbérenél 602 k., a vágóhídi jövedelemnél 15, a legelőknél 443, s még néhány más tételnél egy-két koronányi jövedelem-csökkenés mutatkozik. Emelkedett a rétek jövedelme 3229, a települési díjak tétele 73, a kötvények és betétek kamata 244, az állami hozzájárulás 3000 k.-val. A bevétel tételeinek összege kb. 7100 k. többletet mutat ki az 1913-ikival szemben. A kiadási rovat tételei között emelkedőben van a nyugdíjak és végkielégítéseké 2240, a kegydíjak és segélyeké 780, az irodai szükségletek

122, az utazási költségeké és napidíjaké 72, az erdőtarolási költségeké 1361, a világításé 561, a főgimnáziumé 6156 k.-val s meg egy-két jelentéktelenebb összeg. Csökken a tisztviselők ellátása 1557, az erdőművelési költség 3698, az áll. adó 426, a gazdasági költség 1851, a esatornáké és gátaké 409, a természetnyenyeké 1072 s az utadó, a betegápolás, a közutak és tűzoltói kiadások s az iskolai általános szintén néhány koronával. Az előirányzat kiadásainak összege 746676 k.-val nagyobb a folyó évinél. Az előirányzat hirszerint a közel jövőben kerül a képviselőtestület elé.

Változás egy gyár vezetésében.

A szakoleai mezőgazdasági szeszgyár vezetésében személyi változás állott be. Az eddigi gyárvezetőt, Varga Ferencet az előbbieknél sokkal előnyösebb feltételekkel a szenicei szeszgyár részvénytársasága saját gyárának vezetésére hitta meg. Az utód Mandel Dezső lett. Az állásra 48 pályázó jelentkezett. Hogy ifjúságunk még mindig mennyire irtózik az ipari pályáktól, onnan látszik, hogy az állásra mindössze 3 keresztény ifjú pályázott. Pedig a szakoleai szeszgyár főzójének évi 3000 korona a fizetése, természetben való lakással s szabad fűtéssel és világítással. Ennyit egy kisebb hivatalnok néha még hosszú szolgálat után sem kap.

Uj főgimnázium.

Az aranyosmaróti állami főgimnázium I. és V. osztálya folyó évi szeptember hó 1-vel megnyílik. Az osztályok a folyó tanévben átmenetileg a jelenlegi polgári fiúiskola helyiségeiben nyerne elhelyezést. Érdeklődőknek felvilágosítással a további intézkedésig a községi előjáróság szolgál. A rendes beiratások szeptember hó 1. 2. és 3. napján délelőtt 9-12-ig lesznek a fiúpolgári helyiségeiben (Keglevich-utca 11. sz.), de beiratkozni illetőleg előjegyezni lehet már aug. hó 10-től kezdve minden nap délelőtt 9-10 óra között ugyanott. Az augusztus hó folyamán való beiratkozás különösen azoknak ajánlatos, akik az V. osztályba kívánának lépni.

Janosch der Ungar.

Szakolezáról írják lapunknak: A szakolezai mozi sok hányatás és többszörös esőd után az elmúlt hónapokban a hollési Kunst & Nedbálek-féle társaság birtokába jutott. A tulajdonosok szorgalmas, ügyes emberek, akik értik a módját annak, hogy a vállalat iránt állandóan ébren tartsák a közönség figyelmét s zenével kísért műsoruk ellen eddig semmi kifogás nem lehetett. Minap azonban vászonra került „A szökevény fegyvere” e. dráma s a német filmet „der schlaue Ungar Janosch Patacky” néven mint főszereplő egy körmönfont gazember szerepel, aki nős ember léteire behalózza s feleségül veszi egy német orvos leányát, de bűnének felfedezése után magába száll és vezekel. A mozgóképeket kísérő magyarító szövegben az a Janosch állandóan mint „der Ungar” szerepel s szerencsére emlékeztető arcvonásaival szinte arra van hivatva, hogy a gyengébb idegzetű közönség az előadás után felőle álmódjék. Figyelmükbe ajánljuk a tulajdonosoknak az idegen filmek ily szempontból való előleges megvizsgálását, nehogy hasonló tapintatlan tendenciák a jövőben megismétlődjenek. Nem vonjuk kétségbe a tulajdonosok jóhiszeműségét, de régi és elesélt fogása azoknak, akik bármi okból a nemzetek kölcsönös gyűlölködésének szításában keresik élethivatásuk betöltését, hogy stilszerű pózzal úgy szeretnek mutogatni Pannónia virágos kertjére, mintha az egész föld kerekén csupán ebben a kertben akadna kivétel, férgecs gyümölcs. Pedig e feltevés ellen maga a köpeniki kapitány tiltakoznék első sorban, nem is említve Apacsékat s a tömegekkel dolgozó amerikai és szibériai vonatrab-

lásokat. Lám, a németek még a legegységesebb művésztől is megkövetelik, hogy nemzeti érzésüket, faji érzékenységüket tiszteletben tartsa. Emlékezzünk csak vissza a Bánk Bán legutóbbi német előadásaira. Mit kifogásolt a német kritika ez örökszép tragédiában? Semmi egyebet, csak azt, hogy Gertrudis, azután Biberach, Ottó, egyszóval a hitvány emberek mind németek, a nemes jellemek magyarok. Pedig Katonából „nem a nemzeti rút gyűlölet, hanem az igazság beszélt”, de a németek mégsem akarták belátni, hogy a legnagyobb magyar drámaíró nem jellemezhetette gáncsnélküli lovagnak azt az Ottót, akiről hiteles történeti feljegyzések azt állítják, hogy Fülöp király meggyilkolásában részes volt s még halott nénjét is meglopta. — Tanuljunk a németektől s legyünk kiméletesebbek önnönmagunk iránt. Sajnos, úgys elegenden vannak, akik szídnak minket.

Segítőegyesületi közgyűlés.

F. hó 9-én volt a szakoleai főgimnázium ifj. segítőegyesületének közgyűlése az intézet tanástermében, Franzen Alajos elnökletével. A közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy az internátust szeptemberben minden körülmények között megnyitja, hogy kedvezményes helyeket korlátlan számmal engedélyez s elhagyja eddigi álláspontját, mely szerint a kedvezményes helyek csak 1/3-át tehetik a teljes fizetésüknek. Az igazgatói jelentéssel kapcsolatosan Kurinszky Ferenc, a nyitramegyei ált. tanítóegyesület alelnöke egy érdekes indítványhoz kérte az egyesület elvi hozzájárulását. A felszólaló előadta, hogy a tanítóegyesület a vármegye területén létesítendő tanítói internátus céljára eddig majdnem 40000 k.-t gyűjtött össze, ez azonban kevés egy internátus építésére. Hogy addig is, míg a ház felépül, a tanítóság némi hasznát vehesse a gyűjtések és adakozások útján egyre szaporodó tőkének, s azzal az indítvánnyal óhajt a legközelebbi ált. tanítóegyleti közgyűlés elé lépni, hogy az egyesület a begyűlt tőke kamataiból fizesse részben vagy egészen a szakoleai internátusban étkező, de egyébként helyszűke miatt az internátuson kívül lakó tanítói gyermekek étkezési költségeit. A tanítók gyermekeinek illető ellátása és segélyezése ellen az igazgatóságnak elvi kifogása nem volt s a közgyűlés is elvben hozzájárult. A terv fölött véglegesen majd a tanítóegylet közgyűlése fog dönteni. Kimondották végül, hogy az egyesület gazdasági célokra földet vásárol az apácák részére, akiknek megérkezését aug. 20—25. tájára óhajtja kérni az elnökség.

Uj egyenruha.

A szakolezai rendőrség e napokban új egyenruhát kapott, mely igen hasonlít a határrendőrségi legénység ruházatához. Ez ujtással kapcsolatban az a hír volt elterjedve a városban, hogy a városi rendőrséget államosították. Kiderült azonban, hogy a hírt azok, akik terjesztették, csak óhajtó módban értették s államosításról, legalább egyelőre, nincs szó.

Női kereskedelmi szaktanfolyam

Zsolnán. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a keresk. miniszterrel egyetértően f. é. szeptember hó 1-én kezdődően a zsolnai állami polgári leányiskolával kapcsolatosan női kereskedelmi szaktanfolyamot engedélyezett. Ezen intézetbe felvehetőek azok, akik a polgári vagy felsőbb leányiskola, avagy gimnázium és reáliskola IV. osztályát sikerrel végezték. Az iskolázottságukat bizonyítvánnyal igazolni nem tudó, de 16. életévüket betöltött nők felvételi vizsgálat alapján vehetők fel. Az évi tandíj 100 korona, beiratási díj 10 korona. Az előjegyzések, illetve beiratások minthogy csak 40 növendék vehető fel, már most eszközölhetők Szántó Géza igazgatónál.

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagyár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

83. 17-52.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló.

Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: Kramer Adolf és Fiai tetőfedőpala gyárosok Nyitra.

Az egbelli gázforrások. Böck Hugó kir. bányatanácsos egy mérnök, továbbá Alten S. Miller londoni gyáros és G. Clapp Frederich pittsburgi specialista kíséretében f. hó 13-án automobilon Egbell és Lundenburg vidékére utazott, a földgázforrások megvizsgálása céljából. A társaság még aznap visszatért Pozsonyba s igen biztatóan nyilatkozott az egbelli gázforrások bőségéről, melytől a szomszéd megyében is sokat várnak.

Bolti tűz. E hó 15-éről 16-ára virradó éjjel fél 1 óra tájban kűrtjelzés verte fel álmukból a város lakóit. A Tóth Vilmos-utcában Stefkovics Gyula fűszerüzletében a gyufakészlet meggyulladt. A füst sűrű gomolyokban tört elő a zárt üzlet vasredői alól. A veszedelemre első sorban egy az üzlet mellett elhaladó s Gruber Gyula, Jeney Kálmán és Furda Károly helybéli lakosokból álló társaság lett figyelmes. Nevezettek a kapu kifeszítése után behatoltak az udvarba, a kereskedőt és családját felverték álmukból és nyomban hozzáláttak a mentési munkálatokhoz. Később a rendőrség és a tűzoltóság is megérkezett a helyszínre és a tüzet hamarosan lokalizálták. A tüzet állítólag patkány vagy egér idézte elő.

Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter előmunkálati engedélyt adott ki egy év tartamára Révész Emil dr. ügyvéd, malaekai lakosnak, úgyszint Sándorfa, Korlátó, és Jablonic községek megbízottjának a Pozsony vármegyei helyi érdekű vasút Detrekőszentmiklós állomásáról kiágazólag Detrekőszentpéter, Sándorfa és Korlátó községek határain át a magyar északnyugati helyi érdekű vasút Nyitrajablonic állomásáig vezetendő szabványos nyomtávú gőzüzemű helyi érdekű vasútvonalra.

Az illavai rab repülőgépe. A múlt esztendőben, karácsony táján történt, hogy a Szabadkai Takarékpénztár és Zálogház Részvénytársaság vasszekrényét feltörték és harmincezer korona értékű ékszert elloptak belőle. A betörést Szauer Henrik máv. mozdonyvezető követte el. Szauer künön mechanikus hírében állott Szabadkán. Szorgalmával sok pénzt szerzett, jómódban élt, de egyszer csak költekezni kezdett, pénze hamarosan elfogyott s hogy elszórt vagyonát visszaszerezze, kártyázni kezdett és a löversenyen játszott. A szerenese azonban tovább is távolmaradt tőle és hogy pénzt szerezzen, elkövette a betörést, a miért a bíróság tizenkét esztendei fegyházra ítélte. Illaváról most érdekes kérvény érkezett Szabadka város tanácsához. Szauer irta. Azt kéri benne, igazolja a tanács, hogy Szabadkán a legkiválóbb mechanikus hírében állott s így találmánya mindenképpen figyelmet érdemel. A kérvény kapcsán kitént, hogy Szauer a fegyházban teljesen a mechanikának szentelt idejét és hosszas kísérletezés után olyan repülőgépet a tervét készítette el, a mely újszerűségével teljesen elüt az eddig ismert konstrukcióktól. Szauer az igazságügyminiszterhez akar fordulni azzal a kérelemmel, engedje meg, hogy kiváló aviatikusokból álló bizottság vizsgálja meg a tervét s ha jónak és gyakorlati értékűnek tartják, nyujtsanak módot neki arra, hogy a repülőgépet elkészíthesse. Ahhoz kell tehát Szauernek a városi tanács bizonyítványa, hogy az aviatikusok érdemesnek tartásuk a találmányával való foglalkozást.

Uri család két, jó családból való gimnáziumi tanulót teljes ellátásra elfogad.

Hirtelen halál. Kubovics Lajos a pöstyéni Fuchs-féle villanyfűrészmunkása szerdán reggel a villanytelep körül foglalatzkodott. Egy vigyázatlan pillanatban teste a főáramot érintette s rögtön megölte. A hirtelen véget ért fiatal munkás iránt nagy a részvét. Halálát özvegye és árvája siratja.

BUTOROK

legolcsóbban óriási választékban csak:

Háló-, ebédlő-, uriszoba és vendégszoba mindennemű styl- és minőségben van raktáron. Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, kőris-, cseresznye-, dió-, tölgy- és szilfából művésziellen kiállított, divatos legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kaphatók. — Saját, jól berendezett kárpitos-műhelyben a legdivatosabb kárpitos és díszítési munkák izlésesen előállíthatnak.

BUTORAIM

57. 22—40.

Vajda J. megnagyobbított butorraktárában kaphatók, Nyitra, Pár-utca 22. szám alatt.

Körözött sikkasztó kereskedő. Ifj. Weisz Zsigmond 40 éves nyitrai születésű kereskedő sikkasztás büntetvével van terhelve. A bíróság elrendelte a sikkasztó előzetes letartóztatását. Az eljárás azonban mindeztideig nem volt foganatosítható, mert a vádlott a büntett elkövetése után ismeretlen helyre költözött. A nyitrai kir. törvényszék körözeti.

Munkásháború. Nagy ribillió támadt e hó 14-én délután Verő Sándor gépgyáranak udvarán. Kuka János és Hatyina András gyári munkások valami fölött összekülönböztek. A vita hevében Kuka egy vasruddal rontott társának és azt a mellébe döfte. A vasrud szerencsére tempa volt, így Hatyina csak könnyebb sérülést szenvedett.

Elvesztett felöltők. Mátray Gyula primaiciai intéző, a Verebély melletti Kőrös-pusztán e hó 19-én családjával Nyitrán átutazott. A vasutállomás felé vezető uton nevének és gyermekének felöltője leest a kocsiról. A felöltők hiányát csak az állomáson észlelték. Mátray kénytelen kellelten visszafordult, de az elvesztett felöltőket nem lelta sehhol. Valaki felvette az útról a ruhadarabokat és odébb állt velök. Hogy ki volt a becsületes megtaláló, a rendőrség nem bírta kinyomozni.

Az alkohol hatása alatt. Egy helybéli ügyvéd e hó 15-én délelőtt arról értesítette a rendőrséget, hogy a Zobor alatti ut mellett egy ismeretlen nő eszméletlenül fekszik az árokban. Emberélet mentéséről lévén szó, az utcaszöprök, kik Nyitrán a mentői teendőket végzik, a betegszállító kocsival nyomban kivonultak a helyszínre. Az eszméletlen aggnőt felrakták a kocsira és bevitték a megyei kórházba. A derék mentőket itt nem várt meglepetés érte. Az orvosok ugyanis megállapították, hogy az asszonynak nincsen komolyabb baja, csupán mélyebben nézett a pohár fenekére és ezért védeneküknek kórházba való felvételét megtagadták. Az utcaszöprök kénytelen-kelletlen az asszonyt a város házára hozták, hol egy zárkába helyezték. Es másnap reggelre tényleg beigazolódott, hogy az orvosok diagnózusa alapos volt. Az asszonyt, ki Nagyemőkérről való és Tichánszky Katalinnak hívják s kinek már 70 esztendő nyomja a vállait, kijózanodás után szabadon boesátották.

Közgazdaság.

Állatbiztosító szövetkezetek alakulása Nyitra megyében. Felsőleszénen július hó 20-án alakult meg az állatbiztosító községi szövetkezet. A Goesár János körjegyző elnöke alatt tartott alakuló közgyűlés, a szövetkezet elnökül és ügyvezetőjéül ugyanelek a nevezett körjegyzőt, az igazgatóság tagjaiul pedig Szrnecz Mihály községi bírót és Madró Imre birtokost választotta meg.

Császtó községben f. évi július hó 20-án alakult meg a községi állatbiztosító szövetkezet. Az alakuló közgyűlés, a szövetkezet elnökül Csechvala József községi bírót, igazgatósági tagokul pedig Hlatky György, Hevjár János gazdákat és ügyvezetőül Gábor Rezső tanítót választotta meg.

Mind a két szövetkezet alakításánál nagy munkát végezett Goesár János körjegyző és Molnár Géza s. jegyző, kik legközelebb Alsóleszén községben is meg fogják a gazdaközönség javára a községi állatbiztosító szövetkezetet alakítani.

Országos sörárpa- és komlókiállítás. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszter támogatásával szeptember 28-tól 30-ig Budapesten, az egyesület székházában országos sörárpa- és komlókiállítást rendez. A kiállítás iránt ország-szerre igen élénk az érdeklődés, amit a töme-

gesen érkező bejelentéseken kívül az is bizonyít, hogy a kiállítók nagy része már megkezdte árpamintáinak beküldését. A minták megvizsgálását az országos kémiai intézet és az országos központi vetőmagvizsgáló állomás szakemberei fogják elvégezni. A rendezőbizottság részéről Jeszenszky Pál királyi tanácsos, ügyvezető titkár intézkedett, hogy a nagy előkészületeket igénylő kiállítás minden tekintetben kielégítse a hozzáfűzött reményeket s a kiállítás szemléltető képet nyujtsjon az ország ideai sörárpa- és komlóterméséről. Bejelentő ivatek egyszerű levelezőlapon történt megkeresésre készséggel küld a kiállítás központi irodája (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., I. em.) mely gondoskodik a magyar és német nyelven megjelenő szak-katalogus kiadásáról is.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület németországi tanulmányútja. Néhány évvel ezelőtt az OMGE tanulmányutat tett Németországba, melyen legjobb gazdáink vettek részt. Egyeseket különösen a németországi műtrágyázási kérdések érdekelték s meglepetve tapasztalták, hogy odakünt egy kat. hold nagyságú területen 3—4 q. szuperfoszfátot használnak, holott hazánkban még fél ennyit sem. Ezen tapasztalatok alapján kísérelte meg Medveczky Károly Bácsbodrog-megye, jankamajori nagybérlő dupla adag szuperfoszfátot használni, mert az ezideig kat. holdanként alkalmazott 160 kg. szuperfoszfát csak 161 kg. buzaterméstöbbletet eredményezett, a mely többlettermeléssel Medveczky nem volt megelégedve s így 1910 óta 3 q. szuperfoszfátot használ kat. holdanként, a mely mennyiség 533 kg. terméstöbbletet eredményezett két évi átlagban, ideai termés pedig 15—16 métermázsás. Nem számítva most már sem a szalmaterméstöbbletet — sem az utóhatás értékét, 82 koronát tesz ki kat. holdanként a tiszta haszon a műtrágyázás javára. Medveczky szerint nincs talaj a mely a szuperfoszfátot meg ne hálálná ha elegendő nagy mennyiség get juttatunk abból a talajba.

Eladó

a Csermány-hegyen néh. Moes-féle nyaraló 3200 négyszögöl területű belsőséggel. Közelebbi felvilágosítást nyujt Erzsébetné Nyitrán Erzsébet-út 21. sz. 131 1—4

Egy hat változatú, pedál nélküli

orgona

meglehetősen jó karban szabad kézből eladó. Ár: megállapodás szerint. Plébánia Alsómotesicz, Trencsén megye. 1 8. 1—1

Kiadó lakás!

A nyitrai nagyobb papnevelőintézet tulajdonát képező Roskoványi-utcai 7. számú házban egy két szobából és mellékhelyiségekből álló lakás f. é. november hó 1-től kiadó. Bővebbet az intézet igazgatóságánál.

Vendéglő átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

a zabori zárdai vendéglőt

átvettem és azt **f. évi augusztus hó 30, 31. és szeptember 1-én ünnepélyesen megnyitom.**

Friss és izletes ételek valamint kitűnő borok és sörök felszolgálásáról kezeskedem. Igyekezetem oda irányul, hogy t. vendégeimet minden tekintetben kielégíthessem.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel

Péntek János,

120 1-1. nyug. honvéd-főfegyvermester.

A zabori zárdában üdülők részére még II szoba kiadó olcsó áron.

Zoboron

Mártonvölgy dülőben közvetlen Kállay ügyvéd szomszédságában

78. sz. szállótelek

megfelelő lakó épületekkel és kis sétakerttel, szabadkezből

eladó!

Bővebb felvilágosítást NYITRÁN, Rév-utca 5. szám alatt Ruscák Győző egyedüli megbízottnál.

121 4-0

Megérkeztek:

világos Raffia, angol Kékkő

Friss ásvány vizek Friss ementáli sajt
Friss gyógyvizek Kerti és virágmagvak
Friss szalámi Friss salátaolaj
Friss teavaj Friss uborka fűszeres
Friss lipói juhturó Friss borecet izletes

Magy. kir. központi mintapince borai:

I üveg tokaji asszú	K 5.-
I " tokaji asszú	" 4.-
I " tokaji asszú	" 2.-
I " Görög asszú	" 2.40
I " Kulacs bor	" 1.80
I " egri vörös	" 2.40
I " Ménesi vörös	" 2.-
I " Ermelléki vörös	" 1.60
I " Ermelléki fehér	" 1.50
I " Kisbéri fehér	" 1.50

Finom zaborhegyi üveg borok:

I nagy üveg Zabori asztali K I.-	
I " " Zaborgyöngye " 1.30	
I " " Zabori rizling " 1.30	
I " " Burgundi vörös " 1.40	

Üres saját palackokat 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede

kereskedő és szállóbirtoke

Nyitrán.

92. 15-52

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy **Czobor Béla** megkeresésére az ennek sarlókaizsai gazdaságában f. évi október hó 1-től 1914. évi szeptember 30-ig termelendő tej, minthogy az ezen tejet megvett **Schwarz Lipótné** és társa cég betéti társaság kijelentette, hogy azt átvenni nem fogja, az irodámban bármikor megtekinthető részletes feltételek mellett **1913. évi augusztus hó 26-án** délelőtti 10 órakor közjegyzői irodámban **Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 25. sz. a.** közbenjöttem mellett eladatni fog.

Nyitrán, 1913. évi augusztus 18-án.

Crausz Ödön,

dr. Pongrácz Géza nyitrai kir. közjegyző részére a pozsonyi kir. közjegyzői kamara 230/912. számú rendelvényével kirendelt helyettes.

130 1-1

Legujabb divatú hajpótlékok, vendéghajak, hajfonatok, hajbetétek, fűrt-chignonok és transformációk készülnek s kész állapotban is a legolcsóbban kaphatók 107. 9-10.

GOMBÁRIK ISTVÁN
FODRÁSZ-ÜZLETÉBEN NYITRÁN,
TÓTH VILMOS-UTCA 29. SZÁM.

Egy fiu tanulóknak felvétetik.

Igen tisztelt Nagysád!

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a mostani bécsi bevásárlás alkalmával sikerült nekem különféle minőségben és dús választékban a legutolsó parisi divatnak megfelelő

női kalap raktárt

nagyon mérsékelt áron megszerezni. Szives pártfogását kéri

Spanyár A.

120 4-0 Telegdy-utca 4. szám alatt.

Adametz Alajos kárpitos-mester

Nyitra, Tóth Vilmos-utca 15.

Elvállalok a szakba vágó bármily munkát jutányos áron. — Jávításokat lelkiismeretesen végzem. Több éven át nagyobb városokban — Teschen, Bécs, stb. — szerzett tapasztalataim folytán a legkényesebb igényeket megelégedésre kielégíthetem. Egyszerű levelező-lapon való meghívásra a helyszínére — rövid időn belül — utazom. A nagyrabecsült közönség szives pártfogásáért esedezem, maradok kiv. tisztelettel

Adametz Alajos, kárpitos.

141. 26-26.

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pince!

mert a „BIBER“ abszolút vízhatlan szigetelő lehetővé teszi mindennemű nedves és víz-állásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

"BIBER"

Megoldja a beton és vasbeton vízhatlansági kérdését is.

-rel bármely kőműves végezhet szakszerű és tartós szigetelést.

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad a „BIBER-MŰVEK“ egyedárusítója:

Bäck Márk és Fiai, Nyitrán, fakereskedő cég.

123. 3-10

Még csak rövid ideig tart a hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS!

A confectio-osztály teljesen feloszlik. Női felöltők, kosztümök, aljak, blúzok és pongyolák **bámulatolcsó, minden elfogadható árban kiárúsíttatnak**

Fiú- és leányruhák, felöltők, kabátok még nagy választékban 50% árleszállítással kaphatók

125. 3-4.

Verebély Géza uri és női divatárúházában, Nyitrán.

Intézeti kelengyék

fiúk és leányok részére előírás szerint, elsőrendű kivitelben, jutányosan.

121-122

